

Den samlede belastning af kommunernes økonomi i 1984 vil derfor efter al sandsynlighed blive større end efter regeringens forslag, som de var ved fremsættelsen.

Socialdemokratiet afviser derfor fortsat en yderligere beskæring af bloktilskuddene for 1984 og har stillet ændringsforslag herom.

Socialdemokratiet finder det meget vigtigt, at finansieringsudvalget arbejder videre med at undersøge muligheden for at finde frem til nye kriterier i udligningen efter udgiftsbehov, både til supplement af de eksisterende og til erstatning af enkelte af dem.

Der er grund til især at pege på, at der bør arbejdes videre med erhvervsfrekvensen som kriterium og med forslag, der gør det muligt i udligningssystemet at tage hensyn både til de aftalemæssigt fastlagte forskelle i lønniveau i landets forskellige dele, og – om muligt – til eksisterende forskelle i prisniveau, både for amtskommuner og primærkommuner.

Der er efter socialdemokratiets opfattelse allerede i dag de nødvendige praktiske forudsætninger for i udligningssystemet at tage hensyn til de klart konstaterede forskelle i lønniveau inden for det primærkommunale område og derved at lade disse forskelle – som den enkelte kommune ikke har indflydelse på – indgå i udligningen på samme måde, som man ved de øvrige kriterier søger at skabe retfærdighed kommunerne imellem.

Derfor er der fremsat ændringsforslag, der betyder, at der i udligningssystemet korrigeres for $\frac{2}{3}$ af de udgiftsforskelle, der er på dette område primærkommunerne imellem.

Allerede ved 1. behandling gav socialdemokratiet udtryk for, at de svageste landkommuner ikke blev hjulpet ved indenrigsministerens lovforslag, tværtimod.

Der er stillet et ændringsforslag der sikrer, at kommuner, der har et beskatningsgrundlag på under 80 pct. af landsgennemsnittet, får et tilskud på 80 pct. af forskellen imod de 50 pct., regeringen oprindeligt foreslog. Det er imidlertid rimeligt, at der samtidig med denne nødvendige forbedring af disse kommuners økonomi sker en beskedne forøgelse af skattegrundlagsudligningen fra 0,50 til 0,53. Dette sidste må ses i sammenhæng med forslaget om at lade løn- og prisforskelle indgå i udligningssystemet.

De stillede ændringsforslag i forbindelse med ændringerne i byrdefordelingssystemet må derfor ses under ét.

Et tredje mindretal (socialistisk folkepartis medlemmer af udvalget) vil redegøre for sin stilling til ændringsforslagene ved 2. behandling og vil under alle omstændigheder stemme imod lovforslagene ved 3. behandling, hvis de indeholder nogen form for besparelse på bloktilskuddene.

Indenrigsministerens oprindelige forslag om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner indeholdt en bloktilskudsbesparelse på 3 mia kr. i 1984 oven i de 3 mia, bloktilskuddene blev reduceret med i 1983. Forøgelsen af arbejdsløsheden som følge af forslaget har været beregnet til omkring 20.000. Under udvalgsbehandlingen har det radikale venstre indgået et forlig med regeringen, der dels formindsker besparelsen, dels fordeler den over 2 år. Det er naturligvis bedre end ministerens oprindelige forslag, men har præcis den samme virkning, nemlig at arbejdsløsheden vil blive forøget. Der er i den forbindelse grund til at nævne den nye vismandsrapport, der viser, at arbejdsløsheden vil stige fra 263.000 i 1982 til 280.000 i 1983 og 320.000 i 1984. Der er ingen tvivl om, at bloktilskudsbesparelserne er medvirkende til denne udvikling. Tilsyneladende har de borgerlige partier – indbefattet det radikale venstre – opgivet at gøre noget ved arbejdsløsheden. Tværtimod bidrager man ved forskellige initiativer som f.eks. disse forslag til at forøge den.

Foruden en forøget arbejdsløshed bidrager bloktilskudsbesparelserne også til alvorlige forringelser af levevilkårene for de grupper i samfundet, der i forvejen har mindst. I forbindelse med den budgetrevision i kommunerne, der blev nødvendig på grund af bloktilskudsbesparelsen i 1983, har man set eksempler på, at kommuner sparer på madudbringning for pensionister, kosten på plejehjem, omfanget af hjemmehjælp og gennemfører nedskæring på daginstitutioner og lignende. Det er en udvikling, der med vedtagelse af disse lovforslag vil fortsætte endnu kraftigere. Det kan derfor fastslås, at disse lovforslag har det samme præg som andre besparelsesforslag fra den borgerlige regering, nemlig at de velbærgede skal gå fri, mens de, der har mindst, skal have det endnu ringere.

Indenrigsministerens sammenkædning af bloktilskudsbesparelsen med selve metoden at yde bloktilskud på, foretage den kommu-